

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa
6.Kbf.46/2018/6.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Budapesten, 2018. október 5. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette miatt ... vádlott ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa 2018. május 25. napján kihirdetett Kb.I.5/2018/5. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott cselekményét szolgálatban gondatlanságból elkövetett kötelességszegés vétségének (Btk.438.§ (1)-(2)-(4) bekezdés) minősíti.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést 150 (egyszázötven) napi tétel, napi tételenként 1.000,- (egyezer) forint pénzbüntetésre enyhíti.

A 150.000,- (egyszázötvenezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetés esetén szabadságvesztésre változtatja át, melynek során egy napi tétel összege helyébe egy napi szabadságvesztés lép.

A halmazati büntetésre vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

I n d o k o l á s:

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsa a 2018. május 25. napján kihirdetett Kb.I.5/2018/5. számú ítéletével ... vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rb. a Btk. 343. § (1) bekezdés c) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntetében, ezért - halmazati büntetésül - 1 év és 6 hónap börtönbüntetésre és lefokozásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 1 év próbaidőre felfüggesztette. Utólagos végrehajtás esetére rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról.

Az elsőfokú tárgyaláson jelenlévő katonai ügyész a jogorvoslati nyilatkozattételre három napi gondolkodási időt tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül a vádlott terhére, súlyosításért, a kiszabott büntetések mellett pénzbüntetés kiszabása érdekében fellebbezett. Fellebbezésének írásbeli indokolásában kifejtette, hogy a vádlott szolgálati helyén a hasonló bűncselekmények elszaporodtak, amely tény kedvezőtlenül hat a magyar schengeni határvédelem megbízhatóságának megítélésére, ezért a büntetés generálprevenciós céljára figyelemmel indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a vádlottat a kiszabott büntetések mellett pénzbüntetésre is ítélje.

A vádlott irányának megjelölése nélkül, a védője téves jogi minősítés miatt, enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.482/2018/1. számú átiratában a katonai ügyészi fellebbezést kiegészítéssel tartotta fenn. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság perrendszerű eljárásában ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a bűnügyben releváns bizonyítékokat megvizsgálta és mérlegeléssel állapította meg a tényállást, amely felülbírálatra alkalmas. Hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget tett. Okszerű következtetést vont le a vádlott bűnösségére nézve és törvényesen minősítette a vádlott közbizalom elleni bűntetteit. Megjegyezte, hogy a vádlott - az előírt ellenőrzések elmulasztása miatt - legalábbis belenyugodott abba, hogy a közokiratokba lényeges tény, a kiléptetés, hamisan kerüljön rögzítésre. Álláspontja szerint ugyanakkor tévedett az elsőfokú katonai tanács, amikor nem értékelte nyomatékos súlyosító körülményként a hivatali bűncselekmények jelentős tárgyi súlyát, ezért a vádlottal szemben a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés-büntetés és a lefokozás mellett pénzbüntetést is ki kell szabni. Ezért indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és a vádlottal szemben szabjon ki pénzbüntetést is.

A védő utóbb előterjesztette fellebbezése írásbeli indokolását. Ebben kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú ítélet a Be. 592. § (2) bekezdés b) és c) pontja szerint részben megalapozatlan, mert a tényállás hiányos, illetve ellentétes a bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával és részben ellenkezik a logika szabályaival, valamint a bíróság indokolási kötelezettségének sem tett eleget. Érvelése szerint a vádlott következetesen tagadta a szándékos bűncselekmény elkövetését. Azt elképzelhetőnek tartotta, hogy az útiokmánnyal egy, a tulajdonoshoz hasonló személy jelentkezett kilépésre, és a személycserét a nagy forgalom mellett, figyelmetlenségből nem észlelte. Utalt arra is, hogy a vádlott védekezésében több olyan körülményt is megjelölt, ami magyarázatot adhat arra, hogy az ... személy miért nem szerepel az ... regisztrációs rendszerben, illetve útleveleiben miért nem található az adott napra ... beléptető bélyegző. Ezért indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az ügyiratok alapján a vádlott vallomásán alapuló, eltérő tényállást állapítson meg, és a vádlott cselekményét szolgálatban gondatlanságból elkövetett kötelességszegésnek minősítse (Btk. 438. § (1) és (4) bekezdés) és erre figyelemmel intézkedést alkalmazzon vele szemben.

A másodfokú nyilvános ülésen a vádlott védője perbeszédében fellebbezését és az írásbeli álláspontját fenntartotta. Felhívta a figyelmet arra, hogy a vádlottal szemben csupán egy személy kiléptetése miatt indult büntetőeljárás, a cselekmény szándékos elkövetésére nem lehet ítéleti bizonyossággal következtetni, a gondatlan elkövetésre vonatkozó védekezése nem zárható ki. Ezért a cselekmény minősítésének megváltoztatását, és erre, valamint arra tekintettel, hogy a szolgálati viszonya megszűnésétől számítva majdnem egy év eltelt, a védenca terhére megállapított szolgálatban gondatlanságból elkövetett kötelességszegés vétsége miatt próbára bocsátás intézkedés alkalmazását indítványozta.

A vádlott az utolsó szó jogán fellebbezését fenntartotta és csatlakozott a védőjéhez.

A bejelentett ellentétes irányú fellebbezésekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 590.§ (1) és (2) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács tárgyalása során az eljárási szabályokat betartotta.

Az elsőfokú bíróság a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a releváns bizonyítékokat megvizsgálta. Kihallgatta a vádlottat, aki a tárgyaláson írásbeli vallomását felolvasta. E vallomásában tagadta a szándékos bűncselekmény elkövetését, ugyanakkor nem zárta ki, hogy az útiokmánnyal egy, a tulajdonoshoz hasonló személy jelentkezett kilépésre, és a személycserét a leterheltsége okán, figyelmetlenségből nem észlelte. Az elsőfokú bíróság a vádlott érdemi védekezésének ellenőrzésére kihallgatta tanúként az ügyről közvetett információval rendelkező z.i határrendészeket, **.tanú1., tanú2-t** továbbá az ügy parancsnoki kivizsgálását végző tanú3-t. Ismertette a releváns okirati bizonyítékokat, köztük a határregisztrációs rendszer adatait, valamint **S. I. ...** állampolgár közigazgatási hatósági eljárás keretében felvett - és a törvényes figyelmeztetéseket tartalmazó - meghallgatási jegyzőkönyvét. Az elsőfokú bíróság ítélete 2. oldal ötödik bekezdésétől a 4. oldal hatodik bekezdéséig értékelte az általa megismert bizonyítékokat és ítélete 2. oldal első három bekezdésében az ügyészi váddal egyező történeti tényállást állapított meg.

Az eltérő jogi minősítésre irányuló védői fellebbezés alapos.

A fellebbviteli bíróság megállapította, hogy a vád tárgyává tett cselekmény tekintetében csak közvetett személyi bizonyítékok állnak rendelkezésre, az egyetlen közvetlen bizonyíték **S. I. ...** útiokmánya. Az elsőfokú katonai tanács ezen bizonyítékok mérlegelése alapján vont le következtetést a szándékos elkövetésre. A büntető ügyekben eljáró bíróságok több eseti döntésében vizsgálták, hogy mikor alkalmas a közvetett bizonyíték a bűnösség megállapítására (BH2003.145., BH1977.484.). Az e körben kimunkált bírói gyakorlat szerint a tényállás megállapítása szempontjából a közvetett bizonyíték valamely tény bizonyítására akkor alkalmas, ha a bizonyítandó tényen kívül minden más tény lehetősége kizárt. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság azt vizsgálta, hogy kizárható-e a vádlotti védekezés. A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem kizárt, hogy a vádlott által előadottaknak megfelelően történt a cselekmény. Ehhez kapcsolódó körülmény az is, hogy az ... határrendészeti szervek nem helyeznek el bélyegzőlenyomatot az átlépő ... állampolgárok útiokmányába. Erre is figyelemmel a másodfokú katonai tanács arra a következtetésre jutott, hogy nem lehet ítéleti bizonyossággal cáfolni a vádlott gondatlan elkövetésre vonatkozó védekezését, azt, hogy **S. I.** útlevelel egy, a tulajdonoshoz hasonló személy jelentkezett kilépésre, és a személycserét a nagy forgalom mellett, figyelmetlenségből nem észlelte. Az elsőfokú bíróságnak a vádlott szándékos cselekményére levont következtetése tehát logikailag téves, mivel a rendelkezésre álló bizonyítékok zárt logikai láncolata e kérdésben hiányzik. Ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete hiányos és a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett, ezért az ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés a) és d) pontja alapján részben megalapozatlan, amely viszont a másodfokú eljárásban kiküszöbölhető.

A másodfokú katonai tanács a Be. 593. § (1) bekezdés a./ pontjára figyelemmel az iratok alapján a tényállás személyi részét annyiban egészíti ki, hogy: „A vádlott a B..i Határrendészeti Kirendeltségen teljesített szolgálatot. Szolgálati viszonya 20..... napján közös megegyezéssel szűnt meg. Büntetlen előéletű." Helyes ténybeli következtetés alapján a vád tárgyává tett cselekménnyel összefüggésben a tényállás történeti részét (ítélet 2. oldal 2-3. bekezdés) azzal pontosítja, hogy:" A vádlott 2017. január 10-én 06.30-tól 19.00 óráig teljesített útlevélkezelői szolgálatot a B...i

Határrendészeti Kirendeltség közúti határátkelőhelyen. Szolgálati ideje alatt 12.35 órától 15.40 óráig a kilépő I. forgalmi sávban teljesítette feladatait, melynek során 14.01 órakor a meg nem állapítható módon hozzakerült S. I. ... állampolgár .. számú magánútlevelének 8. oldalán az utas távollétében a .. kezelőszámú kiléptető átléptetőbélyegző lenyomatot helyezett el, továbbá adatait rögzítette a határregisztrációs rendszerben, mivel a tőle elvárható figyelmet és körültekintést elmulasztotta.

Magatartásával gondatlanságból megszegte a 8/2008. (OT.6.) ORFK utasítás 56. pont e) alpontjában foglalt személyazonosítási kötelezettségét, valamint a Határforgalom-ellenőrzési Szabályzatról szóló 24/2015. (X.15.) ORFK utasítás 38.) pontját, mely szerint az útlevélkezelő felelős a határforgalom-ellenőrzés során a jogszabályokban, belső normákban foglaltak maradéktalan végrehajtásáért, továbbá az informatikai és technikai eszközök, valamint a bélyegzők jogszerű használatáért." Az ezen túlmutató részeket a másodfokú bíróság mellőzi az irányadó tényállásból.

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú katonai tanács által kiegészített, illetve helyesbített tényállás már megalapozott, mindenben mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta.

A vádlott azzal a kötelességszegő magatartásával, hogy útlevélkezelőként teljesített szolgálata során a 8/2008. (OT.6.) ORFK Utasítás 56. pont e) alpontjában meghatározott személyazonosítási kötelezettségét, valamint a Határforgalom-ellenőrzési Szabályzatról szóló 24/2015. (X.15.) ORFK utasítás 38.) pontját megsértve a tőle elvárható körültekintést elmulasztva nem észlelte, hogy a S. I. ... állampolgár nevére kiállított ... honosságú útiokmánnyal nem annak tulajdonosa jelentkezett kilépésre és így helyezte el a kiléptető bélyegzőt az útlevelébe, ill. regisztrálta a kilépés tényét a HERR-rendszerben, megvalósította a szolgálatban gondatlanságból elkövetett kötelességszegés vétségét. A vádlott kötelességszegő cselekményét a schengeni határon valósította meg, magatartása a szolgálatra vonatkozó szabályok súlyos megszegését jelentette, mivel annak alaprendeltetését hiúsította meg, és magatartása a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével járt.

Tévedett az elsőfokú katonai tanács a cselekmény jogi minősítésekor. Ítélete 4. oldalán e körben kifejtett jogi álláspontjával a másodfokú bíróság nem ért egyet. Az irányadó tényállás alapján ... vádlott bűnösségét nem szándékos, hanem szolgálatban gondatlanságból elkövetett kötelességszegés vétségében kellett megállapítani, ezért a fellebbviteli bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a vádlott cselekményét szolgálatban gondatlanságból elkövetett kötelességszegés vétségének (Btk. 438.§ (1)-(2)-(4) bekezdés) minősítette. A fellebbviteli bíróság tehát nem a közbizalom elleni bűncselekményt tartotta megállapíthatónak, hanem már a 6.Kbf.44/2018/6. számú ítéletében is kifejtett jogi indokolás szerinti szolgálati bűncselekmény gondatlan alakzatát.

Az enyhítésre irányuló védői fellebbezés alapos, míg a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezés eredményre nem vezethetett.

Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket. Az elsőfokú katonai tanács által kiszabott büntetés azonban

törvénysértő, mivel a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésekor a próbaidő tartama a kiszabott szabadságvesztésnél rövidebb nem lehet a Btk. 85. § (2) bekezdése értelmében. A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint a katonai vétség miatt szabadságvesztés kiszabása ugyanakkor eltúlzott joghátrány lenne, azonban a határrendészeket érintő bűncselekmények elszaporodottsága miatt - amely tény erősen negatív hatással van a magyar schengeni határvédelem megítélésére - a fellebbviteli bíróság nem tartotta elégségesnek intézkedés alkalmazását a vádlottal szemben, ezért a Btk. 33. § (4) bekezdése szerinti enyhítő rendelkezésre figyelemmel a Btk. 50.§-a alapján pénzbüntetést szabott ki a vádlottal szemben. A másodfokú katonai tanács a cselekmény tárgyi súlyához viszonyítva 150 napi tételt, a vádlott jövedelmi, vagyoni viszonyaihoz igazítva egy napi tétel összegeként 1.000,- Ft-ot állapított meg. A Btk. 51. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a pénzbüntetésnek szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. Egyidejűleg a halmazati büntetésre való utalást mellőzte.

A lefokozásra vonatkozó rendelkezés törvényes, miután a vádlott szolgálati viszonya közös megegyezéssel szűnt meg.

Az ítélet egyéb rendelkezése tehát helytálló, ezért azt helyes indokánál fogva a másodfokú bíróság helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 606. § (2) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2018. október 5.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

. Szabó Éva hb. alezredes sk.
eladó bíró

dr. Mészáros László hb. ezredes sk.
bíró

A Debreceni Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete a rendelkező részben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

, 2018. október 5.

dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelül: